

Lovforslag nr. L 197. Fremsat den 13. februar 1987 af Thoft (SF), Agerschou (SF), Margrete Auken (SF), Lenger (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag

til

Lov om ændring af ligningsloven

(Bortfald af befodringsfradrag ved frirejser)

§ 1

I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven), jf. lovbe- kendtgørelse nr. 659 af 22. september 1986, som ændret senest ved lov nr. 767 af 12. no- vember 1986, foretages følgende ændring:

I § 9 C indsættes som nyt stykke:

»Stk. 4. Såfremt den skattepligtige har be- nyttet frirejse med fly, tog, bus, færge eller bil på en del af eller hele den i § 9 C, stk. 1, omhandlede strækning frem og tilbage mel-

lem sædvanlig bopæl og arbejdsplads, kan den strækning, hvor frirejse har været benyt- tet, ikke indgå i opgørelsen af befodringsfra- draget. Såfremt den resterende strækning derved bliver mindre end 20 km, jf. § 9 C, stk. 2, bortfalder befodringsfradraget.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

§ 2

Loven træder i kraft og har virkning fra dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. For Folketingets medlemmer har loven dog virkning fra den 1. januar 1985.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Ved lov nr. 274 af 6. juni 1984 ændrede et meget bredt flertal i Folketinget (på nær Fremskridtspartiet og De Frie Demokrater) reglerne for befodringsfradrag med virkning fra 1. januar 1985. Herefter er det hovedreglen, at størrelsen af befodringsfradraget alene afhænger af afstanden mellem den sædvanlige bopæl og arbejdspladsen. Ved overgangen til denne mere objektive beregningsmetode var det hensigten at fritage ligningsmyndigheden for en række tidkrævende kontroller med hovedparten af skatteyderne, idet afstanden mellem hjem og arbejdsplads normalt kan opgøres uden større vanskeligheder.

Overgangen til de nye regler betød imidlertid også, at det var uden forskel for fradragets størrelse, hvorvidt skatteyderen gik, cyklede, kørte med offentlige transportmidler eller brugte egen bil eventuelt sammen med andre.

Forslagsstillerne, som støttede denne lovændring, mener også, den har vist sig at være brugbar i praksis på nær et enkelt område.

Som det fremgår af et svar fra skatteministeren til folketingsmedlem Jens Thoft (se bilag 1) den 21. februar 1986, »kan skatteydere med frikort til offentlige trafikmidler foretage fradrag for befodrning mellem hjem og arbejdsplads alene på grundlag af afstanden mellem hjemmet og arbejdspladsen«.

Som det ligeledes fremgår af den i Dansk Revisor Union nr. 4 1986 offentliggjorte administrative afgørelse fra Statsskattedirektoratet (se bilag 2) er befodringsfradrag efter ligningslovens § 9 C uafhængig af de faktiske udgifter. Således oplystes det, at en skatteyder, der havde frikort til DSB og således kørte gratis med toget, var berettiget til befodringsfradrag efter ligningslovens § 9 C, hvor kun den objektive afstand mellem bopæl og arbejdsplads er afgørende.

I cirkulære 188 af 13. december 1984 anføres dog, at fradrag kun gives for det faktiske antal arbejdsdage, idet feriedage og sygedage ikke kan medføre fradrag.

I svar til Folketingets skatte- og afgiftsudvalg af 9. februar 1987, jf. alm. del bil. 127 (se bilag 3), fastslås det, at »befodringsfradraget (er) uafhæn-

gigt af faktisk afholdte udgifter, hvorfor det er uden betydning, om vedkommende eventuelt har fri befodrning mellem hjem og arbejdsplads«. Sammesteds fastslås det direkte: »Da Folketinget kan anses som indtægtsgivende arbejdsplads for folketingsmedlemmerne, er det (Statsskatte)direktoratets opfattelse, at folketingsmedlemmerne – uanset at de kan benytte frikort til offentlige transportmidler – er omfattet af ligningslovens § 9 C, således at de har fradragsret for befodringsudgifter – efter de af ligningsrådet vedtagne takster – mellem den sædvanlige bopæl og Folketinget.«

Endelig fastslår ministeren, at han fortsat overvejer, hvorledes problemet skal løses, sådan som han også svarede folketingsmedlem Jens Thoft et år tidligere.

Da ministeren tilsyneladende ikke kan bevæge sig til at gribe ind over for dette selvindlysende hul i loven, har forslagsstillerne set sig nødsaget til at gøre det arbejde, ministeren og hans embedsmænd burde have gjort, da de for et år siden blev gjort opmærksom på problemet.

De bestående regler for befodringsfradrag i henhold til § 9 C og de af ligningsrådet fastsatte satser er således:

For en befodrning mellem 0 km og 20 km pr. arbejdsdag gives intet fradrag.

For en befodrning mellem 21 km og 54 km pr. arbejdsdag gives et fradrag på 1,10 kr. pr. km.

For befodrning herudover pr. arbejdsdag gives et fradrag på 0,275 kr. pr. km.

Den gældende praksis hjemler således folketingsmedlemmer, personale på DSB og flyselskaberne, amtsrådsmedlemmer og andre, der rejser gratis til og fra arbejde med offentlige transportmidler, betydelige fradrag. Derfor må hullet stoppes omgående – også for Folketingets medlemmer, der selv har været skyld i det opståede hul med virkning fra den tidligere omtalte lovændring pr. 1. januar 1985.

Nogle eksempler fra den virkelige verden kan belyse problemerne ved den bestående retstilstand:

Et folketingsmedlem, som bor i Frederikshavn, og som rejser til og fra hjemmet til møder i Tinget f.eks. 100 dage om året, vil kunne fratække 19.360 kr., idet det antages, at afstanden fra Frederiks-

havn til Folketinget via Ebeltoft og retur udgør 622 km.

Et medlem i Vordingborg, der hyppigere rejser hjem og derfor har 200 rejser om året, vil – idet afstanden fra Vordingborg til Folketinget og retur antages at være 185 km, kunne fratække 14.685 kr.

Et medlem, som bor i Århus, og som har 100 rejser til Folketinget om året, vil kunne fratække henholdsvis 8.305 kr., 11.880 kr. og 18.755 kr., alt efter om der tages udgangspunkt i afstanden til Folketinget og retur via Kalundborg (220 km), Sjællands Odde (350 km) eller Nyborg (600 km). Da det af det tidligere omtalte cirkulære om ændring af befodringsfradraget fremgår, at ligningsmyndigheden skal »lægge betydelig vægt på den skattepligtiges eget valg af transportvej«, vil et fradrag på 11.880 kr. (via Odden–Ebeltoft) næppe kunne kritiseres også under hensyntagen til det mindre tidsforbrug, befodrning denne vej vil medføre.

Men alt sammen er rent tankespind, for de pågældende har ikke haft en krone i udgift.

Frikort til de offentlige transportmidler tildeles hyppigt privilegerede og vellønnede ansatte i det offentlige og andre særligt udvalgte. (Til denne gruppe mener forslagsstillerne ikke at værnepligtige hører, men også disse vil – sådan som gældende retspraksis er – kunne benytte befodringsfradraget ifølge ligningslovens § 9 C, når de tager hjem på orlov). Det er derfor vigtigt med en hurtig reaktion fra Folketingets side for at få stoppet dette regulære hul, som har vist sig i den i 1984 vedtagne lov.

Bemærkninger til forslagens enkelte paragraffer

Ad § 1

Med det nye stk. 4 fastslås, at en skatteyder ikke kan trække befodrning fra, hvor der er benyt-

tet frirejse, hvad enten den er betalt af arbejdsgiver eller af det offentlige.

Ad § 2

Forslagsstillerne forudsætter, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende med virkning for alle andre end Folketingets medlemmer for at undgå, at loven får tilbagevirkende kraft for befolkningen.

Den negative forskelsbehandling af en særlig befolkningsgruppe (Folketingets medlemmer), som lovforslaget kan siges at være udtryk for, og som i mange andre sammenhænge ville give forslagsstillerne anledning til alvorlige betænkeligheder som udtryk for en krænkelse af almene lighedsgrundsætninger, gælder ikke i dette tilfælde, hvor den ulige behandling rammer lovgiverne selv i negativ retning. Vi mener, det er fuldt forsvarligt, at Folketingets medlemmer vedtager regler, som behandler os selv strengere end andre, og vi er overbevist om, at det vil øge befolkningens mistillid til Folketinget som demokratisk institution, såfremt vi, der har begået en fejl i en lovgivning, blev begunstiget herved ud over enhver rimelighed. Vi er derfor også overbevist om, at denne del af lovforslaget vil få hele Folketingets tilslutning.

Endelig skal det anføres, at endnu en begrundelse for at lade loven have virkning fra 1. januar 1985 for Folketingets medlemmer er, at selv om disse i meget stor udstrækning ikke har gjort brug af deres – om end moralsk tvivlsomme – ret, så har de, som skatteministeren udlægger lovteksten fra 1984, ret til at kræve selvangivelserne fra 1985 og 1986 ændret med henblik på en nedsættelse af den skattepligtige indkomst for det ikke fratrukne befodringsfradrag. Heller ikke denne type sager mener forslagsstillerne vil være gavnlige for befolkningens tillid til folkestyret.

Bilag 1

Spm. nr. S 742

Til *ministeren for skatter og afgifter* (21/2 86) af:

Thoft (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at de nye regler om befordringsfradrag ikke giver mulighed for, at personer, som har frikort til de offentlige trafikmidler, kan fratække befordringsudgifter, såfremt de udelukkende benytter disse trafikmidler, uden også at skulle beskattes af en tilsvarende værdi af frikortet?«

Begrundelse

En række avisers skattebrevkasser har oplyst, at også lønmodtagere, som har frikort til de offentlige trafikmidler, kan fratække befordringsudgifter efter de nye standardregler i de tilfælde, hvor de transporteres gratis. Også »Skatten« har bragt en oplysning, som med lidt god vilje kan fortolkes således.

Hvis det er korrekt, mener spørgeren, at det omgående bør korrigeres. Det forekommer aldeles umoralsk, hvis denne gruppe, som fortrinsvis består af politikere og trafik-selskabernes ansatte, kan få fradrag i de tilfælde, hvor det offentlige rent faktisk betaler deres befordringsudgifter.

Svar (3/3 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Fradraget for befordring mellem hjem og arbejdsplads er ikke afhængigt af, om en udgift er afholdt. Fradraget beregnes alene på grundlag af længden af den daglige befordring uden hensyn til, hvorledes befordringen er sket. Det er altså uden betydning, hvilket befordringsmiddel skatteyderen benytter, og om f.eks. flere kører sammen i én bil.

Af samme grund kan skatteydere med frikort til offentlige trafikmidler foretage fradrag for befordring mellem hjem og arbejdsplads alene på grundlag af afstanden mellem hjemmet og arbejdspladsen.

Enhver skatteyder skal principielt medregne værdien af den faktiske benyttelse af et frikort ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, jf. statsskattelovens § 4. Da denne benyttelse imidlertid er vanskelig at konstatere for skattemyndighederne, har man hidtil undladt at beskatte brugen heraf.

De nye regler om befordringsfradrag kan medføre, at skatteydere med frikort kan opnå en skattefordel. Det overvejes derfor, om det er praktisk muligt at gennemføre beskatning af værdien af den faktiske benyttelse af frikort.

UNIONEN

Nr. 4/1986, udgivet af Dansk Revisor Union

Administrative afgørelser*Befordringsfradrag – frikort*

SD 380-422-886

De fra 1985 gældende regler i ligningslovens § 9 C kan også anvendes af skatteydere, der har frikort, f.eks. til DSB. Den hidtidige praksis, hvorefter værdien af DSB-frikort ikke beskattes, er ikke ændret.

Ref.: LVL U. 1

Statsskattedirektoratet blev spurgt, om en skatteyder, der havde frikort til DSB og såle-

des kørte gratis med toget til og fra arbejdet, var berettiget til befordringsfradrag efter ligningslovens § 9 C for indkomståret 1985.

Fra og med 1985 er reglerne om fradrag for befordring ændret således, at fradraget efter ligningslovens § 9 C er uafhængig af de faktiske udgifter.

Statsskattedirektoratet svarede derfor, at skatteyderen uanset anvendelse af frikortet kunne foretage befordringsfradrag efter ligningslovens § 9 C.

Efter hidtidig praksis beskattes værdien af DSB-frikort ikke. Denne praksis er ikke ændret.

Ministeriet for Skatter og Afgifter

Bilag 3

Den 9. februar 1987

Til Folketingets skatte- og afgiftsudvalg

I anledning af spørgsmål 71 i udvalgets skrivelse af 8. juli 1986 (Alm. del – bilag 200) skal man meddele følgende:

Spørgsmål:

»Idet henvises til vedlagte administrative afgørelse og til ministerens svar på spørgsmål nr. S 742 af Thoft (SF*) ønskes ministerens kommentar til, om den anlagte praksis er rimelig. Betyder den anlagte praksis også, at et folketingsmedlem, som anvender sit DSB-frikort eller frirejse med SAS i forbindelse med erhverv uden for Folketinget, kan benytte reglerne i ligningslovens § 9 C uden at blive beskattet af en tilsvarende værdi af frirejsen?«

Svar:

Jeg har forelagt udvalgets spørgsmål for Statsskattedirektoratet, der har udtalt følgende:

»Det almindelige befordringsfradrag mellem hjem og arbejdsplads – ligningslovens § 9 C – blev ved lov nr. 274 af 6. juni 1984 omlagt fra at være beregnet på grundlag af faktisk afholdte udgifter til at være et »standardfradrag«, der beregnes alene på grundlag af afstanden mellem sædvanlig bopæl og arbejdspladsen.

Den hidtil gældende praksis med hensyn til definition af begreberne sædvanlig bopæl, arbejdsplads m.v. finder fortsat anvendelse.

Det er kun kørsel til indtægtsgivende arbejdsplads, der giver ret til fradrag.

Der kræves ikke daglig befordring, hvorfor også den, der foretager rejse mellem bopæl og arbejdsplads i weekender, er omfattet af bestemmelsen.

Endelig er befordringsfradraget uafhængigt af faktisk afholdte udgifter, hvorfor det er uden betydning, om vedkommende eventuelt har fri befordring mellem hjem og ar-

bejdsplads. Fri befordring kan f.eks. være frikort til offentlige transportmidler, arbejdsgivers betaling for busafhentning ved station, fri firmabil og lignende.

Da Folketinget kan anses som indtægtsgivende arbejdsplads for folketingsmedlemmerne, er det direktoratets opfattelse, at folketingsmedlemmerne – uanset at de kan benytte frikort til offentlige transportmidler – er omfattet af ligningslovens § 9 C, således at de har fradragsret for befordringsudgifter – efter de af Ligningsrådet vedtagne takster – mellem den sædvanlige bopæl og Folketinget.

Sædvanlig bopæl må efter praksis anses at være den bopæl, hvor man har centrum for ens livsinteresser og er tilmeldt Folkeregisteret. Det er herefter Statsskattedirektoratets opfattelse, at de fra provinsen kommende folketingsmedlemmer, uanset at de har etableret en ekstra bolig i hovedstadsområdet, må anses for at have sædvanlig bopæl på provinsadressen.

Hvis folketingsmedlemmet samtidig med arbejdet i Folketinget har yderligere et eller flere arbejdssteder, vil disse enten blive anset som et eller flere samtidige arbejdssteder eller som bijob, således at befordringsudgifterne til disse kan fradrages efter ligningslovens § 9 B, hvilket betyder, at folketingsmedlemmer får fuld fradragsret for de faktisk afholdte transportudgifter.«

Jeg kan tilslutte mig Statsskattedirektoratets udtalelse.

Som det fremgår af mit svar af 3. marts 1986 på spørgsmål nr. S 742, kan de nye regler om befordringsfradrag medføre, at skatteydere med frikort kan opnå en skattefordel. Som nævnt i dette svar overvejes det derfor, om det er praktisk muligt at gennemføre en beskatning af værdien af den faktiske benyttelse af frikortet. Disse overvejelser er endnu ikke afsluttet.

*) Aftrykt som bilag 1 og 2.

ISI FOIGHEL

/ Lars H. Nielsen